T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/67
KARAR NO : 2023/99
KARAR TR : 27/02/2023

ÖZET: İcra Dairesince yapılan ihale sonucu satın alınan taşınmaza ilişkin olarak yersiz tahsil edildiği ileri sürülen %18 katma değer vergisinin yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı: M. D
Vekili : Av. O. Ş
Davalı : Küçükköy Vergi Dairesi Müdürlüğü
Vekili : Av. B. Ö

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, Gaziosmanpaşa 2. İcra Müdürlüğünün 2018/1470 Tal. sayılı dosyasından satışı yapılan tarla vasıflı taşınmazın 19/10/2020 tarihli müzayedede müvekkili tarafından satın alındığını, İcra Müdürlüğünce re'sen düzenlenen %18 oranlı KDVbeyannamesi ile davalı Küçükköy Vergi Dairesi Müdürlüğünce 129.870 TL KDV tutarının kanuna aykırı olarak müvekkilinden tahsil edildiğini, yatırılmadığı takdirde ihale feshedileceğinden bu bedelin zorunlu olarak yatırıldığını, 3065 sayılı KDV Kanunu'nun 17/4-r maddesi uyarınca dava konusu taşınmazın satışının KDV'den istisna tutulduğunu, bu nedenle bu taşınmaz satışından dolayı KDV alınmasının yasal dayanağının bulunmadığını ifade ederek; ödenen 129.870 TL KDV'nin, ödeme tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davalı idareden alınarak müvekkiline iadesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **İstanbul 10. Vergi Mahkemesi 21/04/2021 tarih ve E.2020/3110, K.2021/1017 sayı** ile, mevzuat hükümleri ve somut olayın birlikte değerlendirilmesinden, İcra Müdürlüğü tarafından yürütülen takip kapsamında yapılan ihale sonucunda alınan taşınmaza ilişkin, icra müdürlüğünce verilen %18 oranında KDV ödenmesine dair kararın, kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yolu ile İcra Mahkemesinde çözümleneceği, mahkemenin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak, anılan işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği, adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı, vergi mahkemesinin görevine giren genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin olmadığı ve dolayısıyla uyuşmazlığın çözümünde adli yargı mahkemelerinin görevli bulunduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş,istinaf yoluna başvurulması üzerineİstanbul Bölge İdare Mahkemesi Birinci Vergi Dava Dairesi 23/09/2021 tarih ve E.2021/3131, K.2021/2237 sayı ile, istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiş ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

3. Davacı vekilibu kez,aynı istemle adliyargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Gaziosmanpaşa 2. İcra Hukuk Mahkemesi 04/11/2021 tarih ve E.2021/785, K.2021/662 sayı ile, somut olayda, ihale konusu taşınmaza ilişkin KDV oranının %18 olduğu belirtilerek satış kararı doğrultusunda gerekli yerlerde ve vasıtalarla ilan edildiği, İİK'nun 16/1. maddesinde öngörülen yasal sürede icra mahkemesine başvurularak KDV oranının şikayet konusu yapılmadığı, bu durumda ihale alıcısı, ihale şartlarını bilerek ihaleye girmiş ve ihale konusu taşınmazı verdiği teklif ile alındığı, buna göre, herkes için kesinleşmiş olan *"ihale şartları"* çerçevesinde yapılan ihaleden sonra KDV'nin daha düşük (%0 oranı üzerinden) uygulanması talebinin icra mahkemesinde ileri sürülemeyeceğini, nitekim Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin benzer yöndeki 2017/8537 esas, 2017/ 12550 karar sayılı içtihatları da göz önünde bulundurulduğunda şikayetçinin talebinin mahkemelerince kabule değer görülmediğinden şikayetin esastan reddine karar vermiş,bu karara karşı istinaf yoluna başvurulmuştur.

5. **İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi 20/10/2022 tarih ve E.2021/4277,**

K.2022/2989 sayı ile, davacının istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile HMK'nın 353/l-b.2. maddesi gereğince mahkeme kararının kaldırılmasına, davacının davasının HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca usulden reddine karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Mahkemenin, davanın esası hakkında yargılama yapabilmesi (davayı esastan inceleyebilmesi) için varlığı veya yokluğu gerekli olan hâllere dava şartları denir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114. maddesinin 1. bendinin (b) alt bendi gereğince yargı yolunun caiz olması dava şartı olup 115. maddesine göre ise mahkeme, dava şartlarının mevcut olup olmadığını davanın her aşamasında kendiliğinden araştırır. Taraflar da dava şartı noksanlığını her zaman ileri sürebilirler.

Dava şartı noksanlığının tespit edilmesi halinde ise 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 115/2. maddesi gereğince dava şartı yokluğundan usulden ret kararı verilmesi gerekmektedir.

Somut olayda; Katma Değer Vergisi'nin tahsil edildiği noktasında tartışma bulunmamaktadır. Bu bağlamda verginin iadesinin muhatabı vergi dairesi olmuştur. Bu kapsamda açılan davada da; 3065 sayılı Kanun hükümleri gereğince katma değer vergisine ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümü görevi, idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemelerine ait bulunmaktadır. Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesinin 2021/524 Esas, 2022/120 Karar no ve 28/02/2022 tarihli kararı da aynı doğrultudadır.

O halde Mahkemece yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken işin esasının incelenerek yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsizdir. Bu nedenle davacının istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararının HMK'nun 353/l-b.2. maddesi gereğince kaldırılmasına, yeniden esas hakkında davacının davasının HMK'nun 114/1 -b ve 115/2 maddeleri uyarınca usulden reddine karar verilmiş ve aşağıdaki hüküm kurulmuştur."

III. İLGİLİ HUKUK

6. T.C. Anayasası'nın 73. maddesi; *"Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır."* hükmünü içermektedir.

7. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "*Kanunun Şümulü*" başlıklı 1. maddesinde, bu kanun hükümlerinin ikinci maddede yazılı olanlar dışında, genel bütçeye giren vergi, resim ve harçlar ile il özel idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim ve harçlar hakkında uygulanacağı belirtilmiş, "*Vergi Davalarının Konusu*" başlıklı 378. maddesinin 1. fikrasında da; vergi mahkemesinde dava açabilmek için verginin tarh edilmesi, cezanın kesilmesi, tevkif yoluyla alınan vergilerde istihkak sahiplerine ödemenin yapılmış ve ödemeyi yapan tarafından verginin kesilmiş olması gerektiği açıklanmış, ayrıca aynı Kanun'un 116. ila 123. maddelerinde tarifi yapılan ve kapsamı gösterilen vergi hataları nedeniyle ilgililerin 5 yıllık zamanaşımı süresi içinde idareye başvurup haklarında yapılan vergilendirme hatalarının düzeltilmesini ve haksız ödenen vergilerin iadesini isteyebilecekleri öngörülmüştür.

8. Diğer yandan, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinin 3/d bendinde; müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışların katma değer vergisi konusunu teşkil eden işlemlerden olduğu hükme bağlanmış, aynı Kanun'un 40. maddesinin 5. fikrasında,Maliye Bakanlığının, bu Kanunun 17. maddesinin, 1. fikrasında sayılan kurum ve kuruluşlara, sadece vergiye tabi işlemlerin bulunduğu dönemler için beyanname verdirmeye, beyanname yerine kaim olmak üzere işleme esas belgeleri kabul etmeye, bu mükelleflere ait verginin beyan ve ödeme zamanı ile tahsiline ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu belirtilmiş;söz konusu yetki çerçevesinde, Katma Değer Vergisi Uygulama Genel Tebliği'nin "*İcra Dairelerinde Yapılan Satışlar*" başlıklı 6.2 bölümünde, 3065 sayılı Kanun'un (l/3-d) maddesi uyarınca müzayede yoluyla satış yapan icra dairelerinin, katma değer vergisi uygulamasında yapılan satışlarla ilgili katma değer vergisinin beyanı ve ödenmesi ile ilgili işlemleri ne şekilde yürüteceği yönünde açıklamalara yer verilmiştir.

9. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Vergi Mahkemelerinin görevleri"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları,

c) Diğer kanunlarla verilen işleri,

Çözümler."

10. 2577 sayılıİdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam

yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Havva AYDINLI, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/02/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre,idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının; davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece 15. maddede belirtilen hükmün aksine, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden gönderildiği görülmekte ise de; davaya ilişkin bilgi ve belgelerin dosyada yer aldığı anlaşıldığından, idari yargı kararının kesinleşme durumuna ilişkin bilginin Mahkemesinden temin edilmesiyle yetinildiği ve sonuçta usule ilişkin başka bir noksanlık da bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, İcra Müdürlüğünce yapılan ihale üzerine satın alınan taşınmazın satın alma bedeli üzerinden %18 oranında hesaplanarak ödenen katma değer vergisinin, istisna kapsamında olduğu ve ödenmemesi gerektiği ileri sürülerek,yersiz tahsil edilen katma değer vergisinin iadesi istemiyle açılmıştır.

14. Olayda; İcra Müdürlüğünce yapılan ihale üzerine alınan taşınmazın satın alma bedeli üzerinden hesaplanarak Vergi Dairesi Müdürlüğüne yatırılan katma değer vergisinin iadesi istenilmektedir. Bu vergi dayanağını 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'ndan almaktadır. Mükellefi ve uygulanacağı oran anılan Kanun hükümleri uyarınca belirlenmektedir. Taşınmaz tesliminin icra veya iflas idaresince yapılan ihale yoluyla gerçekleşmesi ve teslim bedeli üzerinden hesaplama yapılarak verginin tahsil edilmesi, bu işlemi özel hukuk ilişkisine dönüştürmemektedir.

15. Bu itibarla, taşınmaz tesliminin 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'na göre vergi istisnası kapsamında bulunup bulunmadığının, vergiye tabi olması halinde hangi oranda vergi hesaplanması gerektiğinin tespitine yönelik olarak, 3065 sayılı Kanun ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre inceleme yapılması gerekmektedir. Bu yoldaki incelemeyi yapma görevi, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun maddeleri uyarınca Vergi Mahkemesine verilmiştir.

16. Bu durumda, ihale yoluyla satın alınan taşınmazın satın alma bedeli üzerinden hesaplanarak tahsil edilen katma değer vergisinin istisna kapsamında olduğu ileri sürülereködenen katma değer vergisinin yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde 2577 sayılı Kanunun 2. ve 2576 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 10. Vergi Mahkemesinin 21/04/2021 tarih ve E.2020/3110, K.2021/1017 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 10. Vergi Mahkemesinin 21/04/2021 tarih ve E.2020/3110, K.2021/1017 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/02/2023 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Doğan	Eyüp	Havva
TOPAL	AĞIRMAN	SARICALAR	AYDINLI

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN